

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.622/2024/14.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Boros Tibor, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. október 24.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények
Terheltek: XX. rendű
XXI. rendű
XXII. rendű
XXIII. rendű
Első fok: Székesfehérvári Törvényszék, 4.B.33/2022/57., ítélet, előkészítő ülés, 2022. október 26. (Jogerő: 2022.október 26.)
Az indítvány előterjesztője: Fejér Vármegyei Főügyészség

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Fejér Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Székesfehérvári Törvényszék 4.B.33/2022/57. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Székesfehérvári Törvényszéket új eljárásra utasítja.

Elrendeli a XX. rendű, XXI. rendű, XXII. rendű és XXIII. rendű terhelt által eddig esetleg megfizetett pénzbüntetésnek és bűnügyi költségnek a befizetés napjától a visszatérítés időpontjáig számított mindenkor törvényes kamatával emelt visszatérítését a terheltek részére.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 26.670 (huszonhatezer-hatszázhetven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Székesfehérvári Törvényszék a 2022. október 26-án megtartott előkészítő ülésen kihirdetett 4.B.33/2022/57. számú ítéletével XX. rendű, XXI. rendű, XXII. rendű és XXIII. rendű terhelte bűnösnek mondta ki közvetett tettesként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért a bíróság XX. rendű terhelte 150 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év időtartamú gazdálkodó szervezetek vezető foglalkozásától eltiltásra, XXI. rendű terhelte 150 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év időtartamú gazdálkodó szervezetek vezető foglalkozásától eltiltásra, XXII. rendű terhelte 100 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év időtartamú gazdálkodó szervezetek vezető foglalkozásától eltiltásra, XXIII. rendű terhelte 100 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év időtartamú gazdálkodó szervezetek vezető foglalkozásától eltiltásra ítélte, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét a terheltek vonatkozásában 1.000 forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott, a XX. rendű és a XXI. rendű terheltek tekintetében fejenként összesen 150.000 forint, a XXII. rendű és a XXIII. rendű terheltekre fejenként összesen 100.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén napi tételenként egy napi fogház fokozatú szabadságvesztésre átváltoztatásról. A bíróság rendelkezett még a terhelteket terhelő bűnügyi költség megfizetéséről.

[2] Jogorvoslat hiányában az ítélet a XX., XXI., XXII. és XXIII. rendű terheltekre nézve 2022. október 26-án jogerőre emelkedett.

[3] **II.** 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Fejér Vármegyei Főügyészség BF.23/2024/2. szám alatt, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt nyújtott be XX. rendű, XXI. rendű, XXII. rendű és XXIII. rendű terhelteket érintően az elsőfokú bíróság jogerős ítéletének hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítása érdekében.

[4] Indokai szerint az ügyben eljáró bírói tanács elnöke, a vádemelés előtt a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljáró (jelesül a Székesfehérvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság előtt Bnyf.222/2019. számú eljárásban vett részt a Székesfehérvári Járásbíróság 13.Bny.325/2019/3. számú, zár alá vétel elrendeléséről rendelkező határozata felülbírálatában, mint előadó bíró). E tényre az érintett bíró a 2022. december 14-én kelt átiratban igazgatási vezetője figyelmét felhívta, kérte az ügy más tanácsra történő átszignálását.

[5] Kifejtette, hogy a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. Hozzátette, hogy a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontja alapján feltétlen eljárási szabálysértés, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt. A Be. 14. § (3) bekezdés a) pontja alapján a további eljárásból kizárt az a bíró, aki a vádemelés előtt a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár.

[6] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a jogerős határozatot XX. rendű, XXI. rendű, XXII. rendű és XXIII. rendű elítéltet érintően helyezze hatályon kívül, egyben a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

[7] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.272/2024/5. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt változatlanul fenntartotta.

[8] A Legfőbb Ügyészség átiratára XXII. rendű terhelt védője tett észrevételt, amelyben csatlakozott a felülvizsgálati indítványához. Mindemellett hangsúlyozta, hogy a megismételt eljárásban súlyosítási tilalom érvényesül arra tekintettel, hogy az elsőfokú ítélet ellen az ügyészség nem jelentet be fellebbezést a XXII. rendű terhelt terhére.

[9] **III. A felülvizsgálati indítvány alapos.**

[10] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a Be.-ben meghatározott feltételek szerint vehető igénybe. Ekként felülvizsgálatnak a Be. 648. §-a alapján a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen és csak a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból lehetséges. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.

[11] 2. Felülvizsgálatnak kétségekívül eljárási szabálysértés okán helye van, azonban felülvizsgálati okot kizárólag a Be. 649. § (2) bekezdés a)-f) pontjában kimerítően felsorolt törvénysértések képeznek, amely azt jelenti, hogy felülvizsgálat keretében nem minden, csak azok az eljárási szabálysértések vizsgálhatóak, amelyeket a törvény megenged.

[12] 3. A Kúria felülbírálati jogköre a felülvizsgálatban kötött; a Be. 659. § (5) bekezdése értelmében a jogerős ügydöntő határozatot – (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. Az említett jogszabályi hivatkozás szerinti kivétel előírása szerint a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[13] A Be. 649. § (2) bekezdése a felülvizsgálatban az abszolút (feltétlen) eljárási szabálysértések taxációja. A feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető ok az eljárás olyan súlyos hibája, amely rendkívüli jogorvoslati eljárásban is a jogerős ítélet mérlegelés nélküli megsemmisítésére vezet, vagyis az ilyen szabálysértés megállapítása esetén az ítélet érdemi felülbírálata már szóba sem jön [Be. 663. § (2) bekezdés].

[14] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálatot a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontja szerint eljárási szabálysértés is megalapozza, ekként felülvizsgálati ok, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

[15] A Be. 14. § (3) bekezdés a) pontja szerint a vádemelést követően a bíróság további eljárásából kizárt, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár.

[16] A Be. 868. § (1) bekezdése szerint az említett rendelkezést a folyamatban lévő eljárásokban és a jogerős ítélettel elbírált ügyek tekintetében is alkalmazni kell. A Be. 869. § (1) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy a törvényszék másodfokú tanácsának tagjaként eljáró bíró a 2016. november 30. napja után indult büntetőeljárásokban minősül kizártnak.

[17] Jelen ügyben a jogerős ítéletben megállapított elkövetési idő: 2017. február 24., 2018. április 25., a vádemelésre 2022. május 20. napján került sor. Következésképp az ügyben a vádemelést megelőzően a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés elbírálása során a törvényszék másodfokú tanácsának tagjaként eljáró bíróra alkalmazni kell a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontját, így az ekként eljáró bíró – a törvény alapján – a bíróság vádemelést követő eljárásából kizártnak minősül.

[18] 4. A rendelkezésre álló ügyiratok alapján a vádemelést megelőzően a Székesfehérvári Járásbíróság nyomozási bírója a 2019. július 8. napján kelt, 13.Bny.325/2019/3. számú végzésével az I. rendű terhelt és társai ellen költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt indult büntetőügyben a személy 1 tulajdonát képező ingatlanok és

gépjárművek zár alá vételét rendelte el. A nyomozási bíró határozatával szemben a terhelt, a védő és személy 1 törvényes képviselője fellebbezést jelentett be.

[19] A fellebbezés nyomán másodfokon eljáró Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2019. október 16-án meghozott és ezen a napon véglegessé vált Bnyf.222/2019/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta, és a zár alá vétel elrendelésére irányuló indítványt elutasította. A Székesfehérvári Törvényszék határozatának meghozatalában ... bíró előadó bíróként részt vett.

[20] Mindezek alapján megállapítható, hogy az ügyben ... bíró zár alá vétel tárgyában hozott nyomozási bírói végzés elleni fellebbezés elbírálásában részt vett, majd ezt követően perbíróként járt el a XX. rendű, XXI. rendű, XXII. rendű és XXIII. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét megállapító elsőfokú ítélet meghozatalában.

[21] Az ügyben vádemelés előtt nyomozási bíróként eljáró bíró személyére tekintettel – ahogy erre a Fejér Vármegyei Főügyészség átiratában erre megalapozottan és helytállóan hivatkozott – a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontja alapján kizárt bíró járt el az elsőfokú ítélet meghozatala során, amely a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértés. Ezen, az elsőfokú eljárásban megvalósult eljárási szabálysértés mérlegelést nem tűrő jogkövetkezménye a felülvizsgálatban érintett, jogerőre emelkedett elsőfokú határozat hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítása.

[22] 5. Amennyiben az ítéletet a megvalósult feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül kell helyezni, úgy az anyagi jogszabálysértést sérelmező indítvány okafogyottá válik. Feltétlen eljárási szabálysértés esetén ugyanis az ítéletet pusztán annak folytán, az ítélet tartalmára tekintet nélkül kell hatályon kívül helyezni [Kúria Bfv.II.164/2020. (BH 2020.263.)].

[23] IV. 1. Mindezekre tekintettel a Kúria – a Be. 660.§ (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655.§ (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva – az elsőfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatát a Be. 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

[24] 2. A hatályon kívül helyezésre vezető ok megjelölésével egyidejűleg a Kúria a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatást is megadja [Be. 663. § (3) bekezdés] azzal, hogy a megismételt elsőfokú eljárásban a büntetőjogi felelősség megállapítása esetén a Kúria Bfv.I.1408/2022/5. számú határozatában foglaltakra figyelemmel vizsgálandó a foglalkozástól eltiltás Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontjában írt feltételek teljesülése.

[25] 3. A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a pénzbüntetés és a bűnügyi költség címén befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, és megismételt eljárást kell lefolytatni. A Be. 857. § (1) bekezdés c) pontja pedig előírja, hogy a visszatérítést felülvizsgálat esetén a Kúria rendeli el.

[26] Ezért a Kúria elrendelte a terheltek által eddig esetlegesen megfizetett pénzbüntetés és bűnügyi költség mindenkori törvényes kamatával emelt visszatérítését.

[27] 4. A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

[28] V. A Kúria határozata ellen fellebbezésnek a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel, a Be. 614. § (2) bekezdése, felülvizsgálatnak pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja alapján nincs helye.

Budapest, 2024. október 24.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.622/2024/14. számú végzése 2024. október 24. napján végleges.

Budapest, 2024. október 24.

Dr. Harangozó Attila s.k.
a tanács elnöke